

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izaja vsak četrtlet in veča s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge tuzemne države 5 K. Kdor hoče sam po nje, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Odje „Kotliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vit. — Uredništvo: Korvika cesta št. 5. — Računati se ne vračajo. — Upravništvo: Korvika cesta št. 5, sprejemni naročnine, tiskarstvo in reklamacije.

Za tiskarstvo se plačuje od enostopne petilivrite za enkrat 18 vit., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vit. Za voličarstvo oglašje primeren popust. V oddelku „Mala znamenja“ stane beseda 5 vit. Pariz in zahvale vsaka petilivrite 26 vit., izjava in Postano 26 vit. — Tiskarstvo se sprejemajo do tveča opušča. — Naročnina reklamacije se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru.

Obnovite naročnino!

Za novo leto.

Blagoslovljeno novo leto želimo vsem, ki bodo žitali te vrstice, kaj nam novo leto prinese, ne vemo, toda vsi želimo, da nam prinese za našo domovino čast in ugoden mir. Potem ne bo novo leto samo blagoslovljeno, ampak tudi veselo in srečno. Naši domovi ne bodo več osamljeni, na naših poljih bodo rezali brazde krepki možje, travnike kosili brhki mladeniči, trto bo oskrboval zopet skrben gospodar in po naših gozdovih bo odmevalo ukanje iz zdravih moških grl. Z mirom se bo vrnilo tudi življenje v naše hiše in gospodarstva.

Toda dokler sovražniki ne odložijo svojega morilnega orožja, moramo vstrajati v tem boju. Tarnanje nič ne pomaga, ampak samo hladen razum in odločna volja, da premagamo vse težave. Ne pripustimo, da bi klonili pod težkim križem, ki nam ga je Bog naložil na rame, ampak v težavnih časih se izkažimo kot ljudje velikega duševnega obzorja in vse premagajoče odporne sile. Ne tlačimo drug drugega k zemlji, ne jemljimo si poguma, ampak drug drugega se podpirajmo. Kdor bi hotel pasti, ga dvignimo in držimo!

Slovensko časopisje ima v teh velikih, a težavnih časih izvršiti med svojim narodom veliko nalogo. Kazati mora ljudstvu velike dogodke, ki se vršijo sedaj pred našimi očmi na krvavih poljanah in v diplomatskih dvoranah, tolažiti ga mora v žalosti in trpljenju, ki sta si naredili dandanes mnogoštevilne steze k našim hišam, vlivati mora pogum za bodoče cilje, ki jih mora imeti v domačem gospodarstvu in javnem življenju, razmotrivati mora naloge Avstrije, ki bo jih imela po vojski, in skrbno mora paziti, da ne bo niti zdaj niti po vojski naša pravična slovenska stvar kake škode trpela. Obenem pa mora biti slovensko časopisje trdna vez med onimi, ki so morali v strelske jarke, in onimi, ki so ostali doma v skrbeh in preobilnem delu.

„Slovenski Gospodar“ si laska, da je to nalogo dosedaj dobro izvrševal. Dokaz za to mu je zaupanje, ki si ga je posebno v vojskinem času pridobil in sicer med slovenskim vojaštvom in slovenskim ljudstvom doma. Danes šteje nad 23.000 naročnikov. Uredništvo in upravništvo se bo trudilo, da bode tudi po novem letu storilo svojo dolžnost. Za to se naj stari naročniki zopet in novi nanovo oglašijo. „Slovenski Gospodar“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K.

Dr. Janez Evang. Krek.

Velik kmečki in delavski prijatelj.

Slovenski kmet in delavec je vsakemu rad hvaležen, kdorkoli mu je prijazen. Svoje srce pa da človeku, o katerem ve, da dela in se trudi zanj. Za to bo povsod, kjerkoli prebivajo zavedni slovenski kmetje in delavci, zavladalo veselje in hvaležnost, da je Bog dal velikemu njihovem prijatelju, dr. Janezu Ev. Kreku, doživeti na božični dan 50letnico njegovega rojstva.

Prva knjiga, katero je dr. Krek spisal, je bila „Crno bukve kmečkega stanu.“ V njej je zarisal program za svoje življenje: pomagati bednemu slovenskemu ljudstvu do napredka. Z velikimi talenti, ki mu jih je Bog podaril, in z obsežnim znanjem se je poprijel dela, da izvrši svoj program. Le vkup, le vkup uboga gmajna, je klical Slovincem, ter jih zbiral na

zborovanjih, kjer jih je bodril in učil, jih organiziral v društva, po katerih bi naj zastopali težnje svojega stanu, jim ustanavljal zadruge, da jih je otel o-deruštva in pospešil njih gospodarski razvoj, ter jim v vsaki župniji ustanovil izobraževalno društvo, da bi dobili v njih izobrazbo. Ako se danes splošno trdi, da stoji slovenski kmet obnem s češkim kmetom med kmeti na višku organizacije in izobrazbe v Avstriji, ni to v premalem zaslugu dr. Krekova. In isto skrb je imel tudi za slovensko delavstvo. Sloveneci sicer nimamo veliko industrije, za to tudi ne pre- mnogo delavstva, vendar dr. Krek tudi ni šel mimo teh maloštevilnih trpinov, temveč jim posvetil svojo skrb ter jih organiziral.

Vsem Slovincem je znano dr. Krekovo ime tudi po „Zgodbah sv. pisma“, katerih nadaljevanje mu je Družba sv. Mohorja poverila, ko je dr. Lampe zatisnil za vedno svoje oči. Dr. Krek je bogoslovni profesor v Ljubljani, zastopnik kamniškega ter moravškega okraja v državnem in deželnem zboru ter predsednik Zadrzne Zveze in Slovenske Krščansko-Socijalne Zveze. Obmejnim Slovincem je dr. Krek posebno ljub ne samo, ker je rad zahajal med nje na posvečevanja, zborovanja in socijalne tečaje, ampak ker je kazal vedno veliko razumevanje za naše narodne boje in težavne obmejne razmere. Njegova zaslug je, da so obmejni Slovenci dobili zaupanje do organizacij v središču Slovenije in da se je vsled tega razvil ožji stik z osebami na Kranjskem, ki stojijo v ospredju političnega, gospodarskega, slovstvenega in znanstvenega gibanja. In ta ožji stik ni bil niti nam niti Kranjcem škodljiv.

Ob 50letnici dr. Krekovega rojstva izreka slovenski kmet in delavec zahvalo dr. Kreku za vsenje-govo ljubezen, skrb in delo ter prosi Boga, da bi mu dal milost, nadaljevati svoje katoliški cerkvi, slovenski domovini in ljubi Avstriji koristno delovanje do skrajnih mej človeškega življenja! Bog ž njim!

Slovence hvalijo.

Leta 1912 so hoteli dognati, kako vrednost in ceno ima človeški material, ki ga dajo posamezne narodnosti armadi. Na podlagi teh uradnih podatkov je prinesel potem vojaški strokovni list „Vedette“ statističen članek o uspehu te raziskave, ki je izpadla za nas Slovence nad vse sijajno. Uradno se je takrat ugotovilo in razglasilo dejstvo, da so naši slovenski vojniki v zdravstvenem oziru najdragoce-nejši človeški material, kar ga premore avstro-ogrška armada: „Med Slovenci je na dan povprečno najmanj bolnikov, odpade najmanj službenih dni in na vsakega posameznega moža pride najmanj bolniš-kih dni, ako se razdeli število vseh bolniških dni, ki zadenejo moštvo, na posameznika.“ (Die Slovenen haben den geringsten durchschnittlichen täglichen Krankenstand, den kleinsten Verlust an Diensttagen und die geringste Zahl der auf jeden Mann des Gesamt-krankenstandes entfallenden Krankentage.) —

Odlikovanci slovenskošta- jerskega pešpolka št. 87.

V tretji in četrti italijanski ofenzivi si je naš slovenskoštajerski pešpolk št. 87 priboril nevenlji-

vih lavorik. Naši slovenski fantje in možje so se borili proti dednemu sovražniku kakor levi. Vojskovo-
je, častniki, posebno pa slovenski narod je ponosen na junaške čine vrlih naših rojakov. Naše armadno vodstvo je v znak izrednega junaštva pri 87. pešpol-ku odlikovalo izjemoma veliko število mož in mlade-
ničev. V naslednjem prinašamo imena naših odliko-
vancev:

Srebrno svetinjo I. vrste so do- bili:

Praporščaki Friedr. Heller, Hugo Evers, Josip Grilc, Lecin Heller, Stanislav Belan; kadet Gg. Ulrich; stabni narednik Ivan Rozman; narednik Ivan Mikša; četovodje Anton Čobal, Ig. Kunc, M. Lang, Anton Petelinšek, Roman Urnhaut, Josip Žgank, Iv. Urlep; enoletni prostovoljec-desetnik titularni četovo-
dja Feliks Trstenjak; desetnik titularni četovodja G. Sekirnik; desetniki Anton John, Anton Kokol, Vinc. Marn, Franc Matko, Ivan Pozan, Helidor Trnik, Iv. Vidovič, Franc Zieret, Anton Zeleznik, enoletni pro-
stovoljec poddesetnik Ivan Moravec; prostovoljec V. Jopp; pešci Ivan Kozar, Ivan Cvetko, J. Glazar, J. Gabrijan, Franc Lesnikar, Josip Pukl, Jar. Turnov-
sky in poddesetnik Franc Petek.

Srebrno svetinjo II. vrste so dobili:

Praporščaka Leopold Ernst in Franc Matau-
šek; naredniki Josip Labohar, Maks Zaveršnik, in Ivan Gabron; četovodja titularni narednik Ivan Co-
meršek; četovodje Franc Leben, Jakob Jazbec, Fran Potočnik, Henrik Preložnik, Albin Brumen, Josip Ko-
žnik, Ivan Ritanšek; enoletni prostovoljec titularni
četovodja Henrik Kodella; enoletni prostovoljec titu-
larni četovodja Peter Romano; desetnika titularna
četovodja Anton Gubenšek in Ivan Cenc; enoletni
prostovoljec desetnik Josip Vrabec; desetniki: Josip
Kokot, Franc Borovnik, Franc Knar, L. Schwarz, I.
Zodarn, Ferdo Goričan, Metod Babič, Anton Medve-
šek, Anton Krajnc, Matija Topolovec, Ivan Košec,
Leopold Kump, Anton Knez, J. Uršič, Florijan Fa-
lant, Aleksander Derčar, Pavel Planinc, Andr. Sti-
bere, Ivan Saitegl, Henrik Lupše; poddesetnik titu-
larni desetnik Boštjan Celinšek; poddesetniki Franc
Čuperl, Anton Cepin, Josip Peršak, Viktor Božiček,
Alojzij Božiček, Roman Trtinek, Peter Topolovec, Iv.
Gmefner, Franc Bračič, Ivan Kosi, Ivan Kovačič,
Maks Bračun, Alojzij Mueller, Dominik Cizelj; pe-
šec titularni poddesetnik Josip Krajnc; pešci Frider-
rik Majcen, Alojz Petek, Mihael Kinzl, Anton Hri-
beršek, Anton Kregel, Alojz Aubrecht, Anton Cucer,
Ivan Les, Franc Kolmanič, Mihael Tajnikar, Franc
Sotovšek, Anton Baranya, Ivan Hošek, Anton Rak,
Ivan Satler, Anton Golob, Mihael Požarnik, Alojzij
Podmenik, Franc Popijal, Josip Punis, Ferdo Cest-
nik, Franc Ivančič, Roman Jaschi, Peopold Glinšek,
Ivan Plochl; sanitetni kadet Alojz Frischmann; de-
setnika Alojz Nerguč in Ivan Lojen; poddesetnika I.
Potočnik, Josip Penič in pešec Franc Petek.

Bronasto svetinjo so dobili:

Praporščaki Franc Lischka, Josip Cvetko, Iv. Kapalka, Ad. Kohout; stabni narednik Viktor Notar;
Ivan Lemeš; narednik Peter Schwarz; četovodja tit.
narednik Robert Sovič; polkovni trobentač J. Kunst;
četovodje Franc Emeršič, Ivan Kojcan, Vincenc Vo-
gel, Ig. Smole, Albin Petovar, desetniki tit. četovod-
je Peter Rozdne, Ivan Otorupec in Mat. Worina; če-
tovodja Valentin Juc; desetniki G. Smigoc, F. Vreč-
ko, Jakob Koželj, G. Rastovšek, Mat. Lahuta, Mart.
Čapl, Anton Ogrizek, Josip Koželj, Franc Dokl, Fr.
Orašek, Mat. Plečko, Mihael Romih, Ed. Srdinko, M.
Simon Sinko, Franc Studenka, Josip Strehar, pod-
desetnik tit. desetnik Franc Rois, poddesetniki Ivan
Bizjak, Karl Deželak, Jakob Eckschlager, F. Gobeo,
Rudolf Hertč, Jakob Kochmann, Franc Mostar, Jos.
Perko, Anton Pukl, Anton Skoro, Anton Strniša, L.

Klemenc, Anton Kralj, Jakob Grassl, Alojz Juršič, Ernest Brodnik, Ivan Augustin, Anton Vasle, Boštj. Vaukman, Ferdinand Timošek, Ivan Plahuta, Ivan Klemenčič, enoletni prostovoljec tit. poddesetnik Iv. Moser, pešci Mih. Abram, Ivan Arbeiter, Iv. Böhm, Štefan Babič, Ivan Belina, Anton Božičnik, F. Centrih, Blaž Carinšek, Peter Danelan, Matevž Demšar, Alojz Furlan, Franc Fritz, Alojz Filipič, Ivan Peggus, Alojz Golčer, Josip Homšek, Pavel Hojnik, Anton Horvatin, Franc Horvat, Leopold Iršič, Franc Iršič, Tomaž Jančer, Ivan Jamšek, Franc Jančič, Martin Javornik, Ivan Kresnik, Robert Kolenz, Ant. Kralj, Franc Krajnc, Karl Legvart, Anton Majeen, Jernej Medved, Josip Meličar, And. Močnik, Anton Oril, Silvester Podbregar, Rudolf Polak, Franc Potočnik, Ivan Pšeničnik, Josip Pozuič, Leopold Plahuta, Abraham Russeg, Anton Repič, Jurij Skvore, V. Slatner, Jakob Šaferič, Josip Stopar, Alojz Spottl, Martin Uranjek, Mat. Viskovič, And. Volaj, J. Trobec, Josip Macuh, Franc Bračič, Ignacij Dvornik, Vincenc Hutter, Franc Began, Albert Žitek, Stefan Slachtič, Franc Kodrun, Anton Rataje, Franc Pretenhofer, Ivan Golyja, Ivan Lesjak, Anton Popovič, Ivan Kinop, Valentin Kopše, Josip Korošec, Matjaš Bogta, Jakob Bračič, Karl Brečko, Anton Lakovič, Vincenc Gaberšek, Josip Gans, Vincenc Sojko, And. Kociper, Anton Greslovič, Ivan Voncko, Franc Musda, Josip Erivec, Anton Kramberger, Teod. Senečnik, Martin Mirnik, Stefan Ropar, Josip Dillich, K. Drevenšek, Anton Golob, Anton Uratanar, R. Majer, Ivan Marinelli, Ivan Hierz, Franc Perkovič, Anton Jaušovnik, Ivan Jurgee, Ivan Hribernik, Franc Soba, Štefan Pernek, Franc Lipovt, Franc Vezenc, F. Franc Fosnarič, Franc Imperl, Angelo Morelič, Iv. Levovnik, Josip Kalja, Jakob Pirc, Josip Bač, Jakob Lah, časniški sluga Franc Kulmer, Franc Paminc, Anton Kovačič; sanitetni kadet Karl Tomsa; pešec Aleksander Chowanicec,

Pohvalno priznanje, so dobili.

Desetnik Maks Stigar, poddesetnik Franc Kojnik, pešca Martin Jevnišek in Jurij Pesanic; kadet Stanislav Premelc, četovodja tit. narednik M. Kramberšek, četovodja Oskar Appel, desetniki Jak. Eckl, Rudolf Dečman, Ig. Ursanel; poddesetnik tit. desetnik Josip Majeen; poddesetniki Franc Vidovič, Fran Klobaša, Franc Robnik, Franc Farkaš, Alojz Rivec, Ivan Babič, Franc Geničar, Franc Vozlič, Fr. Barbej, Franc Cevirn, Vinc. Wallner, pešci Josip Švigl, Franc Rednak, Jernej Kokotec, Franc Ostruh, Fran Sovec, Martin Srebočan, Anton Girandon, Fr. Cettl, Bogomir Klančnik, Ivan Kocat, Mat. Kokovic, Fran Budja, Franc Sagmeister, Ivan Plajnssek, Jos. Verbošek, Ignac Klethofer, Franc Radoslovnik, Anton Brečko, Ivan Peseč, Anton Pust, Ivan Trpin, Ivan Grubelnik, Anton Krofl, Ivan Blažević, desetnik Fr. Volej, pešci Alojz Busser, Mat. Petrič, Franc Založnik, Anton Zgalin, Vincenc Kralj, Henrik Gmičar, Jakob Klemen, Valentin Kuher, Jakob Damiš, Fran Ivanuša, Ludovik Furlani, Jurij Lorber, Ivan Bordon, Josip Grbec, Ivan Ačinko, Filip Pirš.

Junakinje.

Veliko se je že pripovedovalo o krasnem duhu, ki preveva polke naših alpskih dežel, o veselju do boja, s katerim odhajajo na bojišče, o junaškem pogumu, s katerim se bijejo, o nezmagljivi kljubovalnosti, s katero znajo umreti. Se nezapeta pa je pesem o onih hčerah Alp, ki vredne svojih očetov, mož, bratov v vojski razvijajo svoje tiho junaštvo ne le doma v bolnišnicah in lazarjih, marveč tudi zunaj na bojišču, na obvezovališčih in v bolnišnicah; ki slede četam na maršu v zimskem viharju in poletni vročini ter v bojnem hrupu bde nad njihovim življenjem, kakor dobri duhovi domačije.

Tako sta bili v Celovcu dve sestri Rudečega križa. Ana Pinter in Ivana Brandner, ki sta se takoj po izbruhu vojne prostovoljno javili v službo za plemenito stvar in začeli svoje blagonsno delovanje. Toda kmalu ji ni več trpelo doma. Hoteli sta le vrniti na bojišče, kjer se je boril celovski polk — sedmi pešpolk; tam je njuno pravo mesto, tam sta mogli biti več nego strežnici, tam sta mogli pomagati, tolažiti, navduševati in tako poseči v boj sam. Začetkom decembra 1914 sta odrinili z nadomestnim oddelkom sedmih ven k polku, ki sta mu potem sledili na vseh marših in v vseh bojih brez vsakega ozira na njuno osebo, na življenje in zdravje, vedno neumorni. Kakor vsak drug vojak sta trpeli vročino in mraz in vse napore bojev v Karpatih, na maršu vedno zgled vztrajnosti in neutrudljivosti, na obvezovališču, v boju za marsikakega smrtno-ranjenega rešilni angel.

V gorah je nastopila zima z vsemi svojimi grozotami in strahotami, onidve ste vršili svojo dolžnost in vztrajali. Počasi je prišla pomlad in za porazenimi ruskimi masami je šlo ven na planjavo, obe hrabri sestri še vedno spredaj, še vedno nezlomljenega

duha. Toda v spomin na težki čas ste ponesli s seboj srebrno častno svetinjo Rudečega križa z vojnim okrasom.

Italijansko bojišče.

Od Binkošti do Božiča že traja vojska z Lahi, toda Lah še ni dalje prišel kakor od Binkošti do Božiča.

Odkar so morali Lahi z zadnjo ofenzivo začetkom decembra nehati, ni več posebnih bojev na tem bojišču. Toda popolnega miru seveda tudi ni. Artilerija ne miruje in tuintam se spustijo tudi slabše infanterijske čete proti nam. Grof Kadorna mora imeti nekaj gradiva za uradna poročila, kajti vsak dan vendar ne more več poročati o megli, mrazu ali o snegu.

Od naših slovenskih vojakov smo dobili tokrat veliko dopisov, katere z veseljem priobčujemo. Pozdravljamo naše vrle slovenske sinove na bojnih poljanah!

Nepristranska sodba o italijanskih neuspehih.

Kodanjski list „Extrabladet“ piše: Italijanski napadi ob Soči niso imeli dosedaj nobenega uspeha. Italijani so v toliko na boljsem, ker ne vihra vojska v njihovi deželi. Prekoračili so takoj slabo utrjeno mejo, ker se je nahajala avstrijska glavna obrambna črta ob Soči, toda Italijani so si v sedmih mesecih te vojne razbijali svoje glave, dosegli pa niso nobenega uspeha. Na binkoštno nedeljo je Salandra napovedal vojsko. Sedaj so že minuli božični prazniki in Salandra še niti Gorice ni mogel dobiti. Žrtvoval je že na stotisoče vojakov, stroški znašajo že dosedaj več milijard, prišel pa ni dalje, nego od Binkošti do Božiča.

Naša armada na soški fronti

Italijanski list „Corriere della Sera“ piše, da ima Avstrija proti Italiji postavljenih najmanj 25 divizij, sestavljenih po treh četrtinah iz prvovrstnih čet. Vsaka divizija šteje 32 do 40 bataljonov, tako da mora biti vsega moštva okoli 800.000 mož, ki stoji sedaj proti Italiji od Stillserskega sedla ob Švici do Jadranskega morja. Armada se deli v tri skupine: Soška armada generala Borojeviča ima eno četrtino avstrijske armade: oba zbora iz Gradca in iz Temešvara in vsled vojne s Srbijo posebno za boje v gorovju izveščana 15. in 16. armadna zbor, vstevši posebne čete, pa brez rezerv (15 divizij), od katerih je nad polovico razdeljenih po Krasu. Med levim (soškim) in desnim (južnotirolskim) krilom stoji armada Rohrova sestoji iz štirih v okolišju Bovca in Predela se nahajajočih divizij prvovrstnih gorskih čet. Južno-Tirolsko brani okoli 130 bataljonov, dobra polovica izbornih linijskih čet.

V nekaterih listih navedeno število po največ 350.000 avstro-ogrskih vojakov potemtakem ne odgovarja resnici.

Tojce hvale našo armado

Z dovoljenjem našega vrhovnega poveljstva se na laškem bojišču mudi poseben poročevalec švicarskega lista „Journal de Geneve.“ Svojemu listu je poslal celo vrsto člankov, polnih neomejene hvale našim četam. Avstrijci imajo vse postojanke, za katere se vrši boj že od začetka vojne, trdno in nezmanjšano v svojih rokah. Vse drugačne govorce so neresnične. Vkljub najhujšim naporom, da bi prišli naprej, Italijani niso ničesar dosegli. Toda pri tem ne odločuje posebnost ozemlja avstrijskih brambnih postojank, ampak požrtvovalnost, odpornost in trdna odločnost avstrijske armade. Priznati se mora, da avstrijske čete, pa naj si bodo Nemci, Ogrji, Čehi, Rumuni, Slovenci ali Hrvati, delajo take čudeže s svojim junaštvom in veličastnim zaupanjem.

General Borojevič je zatrjeval poročevalcu, kako neomagljivo je njegovo zaupanje v avstrijske čete, ki so dosegle, da se vojni položaj od 24. maja ni izpremenil. Vsi sovražnikovi sunki so se razbili brez uspeha. Italijani so hrabri nasprotniki, ki se ne ustrašijo nobenih žrtv in trpe grozne izgube, toda ko bo zgodovinar pisal o teh bojih, bo kar zastala beseda pri občudovanju teh veličastnih dejanj avstrijske armade.

Na Krnu vlada hud mraz, toplomer kaže večkrat 22 stopinj pod ničlo. Naši imajo svoje postojanke zavarovane z vrečami peska, ki so močno zmrznjene.

Vsak nov sneg pokrije mrtva trupla, ki kar v

obilici leže nepokopana na gorovju. Bel sneženi mrliški prt je razprostrt nad stotinami in stotinami nepokopanih mrličev. V strelskih jarkih imajo vojaki ležišča posteljana s senom in slamo. Strelski jarki so ponekod oddaljeni od sovražnih komaj 40 do 50 metrov. Lahi tožijo, da jih zebe in da jim vsak večer zmrzne več vojakov.

„Narod slovenski, k nesmrtni slavi tvoji se naše sile bore.“

Četovodja Roman Bende nam piše dne 16. dec. s soške fronte:

Danes je bilo pri našem bataljonu slovesno odlikovanje. Dobili smo razmeroma zelo veliko odlikovanj, odkar se bijemo za prava naša. Človek bi mislil, da po tako dolgem času ni več krvi, ne življenja v nas, a v nas je še krepka volja in moč — brez moči je pa zavratni mačjak proti nam. Četudi se združuje s peklenskimi močmi!

Vi doma dobivate dan na dan poročila o težkih bojih, ki divjajo ob naši fronti, ne more si pa nikdo predstavljati, koliko in kaj pretrpimo, ker okolnosti zabranjujejo natančna poročila.

Sledimo pač v slavo slovenskega imena kratkemu, a velepomembnemu geslu našega generala pi. Borojeviča: „Vzdržati!“

Mi tu na braniku zemlje naših očetov predobro vemo, da sočustvujete z nami in da občudujete našo vztrajnost. Isto nam je sporočil naš brigadir general Globočnik, kar dviga v naših srcih pogum in ponos, ker ne za osebno slavo (ki je ničeva), ampak v slavo slovenskega imena se bore naše sile!

Mnogo ste čuli o slavno odbitem laškem navalu ob tretji bitki ob Soči — odlikovanja za to je žel slavni 87. pešpolk in deloma naš polk.

Izmed mnogih pohvalnih priznanj in svetinj — bronastih in srebrnih II. reda — so dobili velike srebrne svetinje za hrabrost I. reda

narednik H. Vollmaier iz Selnice ob Dravi (že odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo II. reda) desetnik Purgaj (drugič odlikovan), Konrad Muršec iz Slov. gorje, tit. desetnik Blažič J., enoletni prostovoljec-četovodja Prah in moja malenkost (že odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo II. reda, bronasto svetinjo in pohvalnim priznanjem z bornega poveljstva).

Dodatno k mojemu poročilu moram poročati, da sem pomotoma izpustil padlega učitelja Mirka Kovačiča, ki je po smrti odlikovan s srebrnim zaslužnim križcem, prejel danes srebrno hrabrostno svetinjo I. reda. Prerano je odšel od nas mlad junak na polju nesebične krščanske ljubezni, ni mu bilo dano, dočakati slovesne dekoracije. Kakor o nas, velja tudi o njem geslo začetkom mojega skromnega poročila: „Narod slovenski k nesmrtni slavi, Tvoji se naše sile bore!“

Saj ste Slovenci

Josip Založnik nam piše dne 19. decembra z italijanskega bojišča:

Imel sem prijatelja, tako dobrega in blagega, da ga je na prvi pogled moral vzljubiti vsak človek. Prvič, ko sem ga videl, se mi je dopadel njegov smehljajoči se obraz. Vprašal sem ga, kje je doma, a on je vprašal mene, pa sva si bila prijatelja, dokler naju ni ločila kruta smrt. Bil je vedno vesel. Sredi toče sovražnih granat me je smehljajoč vprašal: „Ali tulijo, kaj ne?“ „Tulijo, tulijo, pa še bodo bolj tulili, Verjami“, tako mu rečem, „Lahi nekaj nameravajo.“ On se nasmehne in reče: „Nameravajo ali ne nameravajo. Slovenci smo skala in preko te skale ne pripeljejo. Verjami!“ Komaj je izgovoril zadnje besede, že zakliče naš stotnik: „Halo, polovica stotnije na desno! Bojna črta je oslabilena. Lah se pripravljajo k napadu.“ Brzo zgrabim puško, z drugo roko stisnem vrečo s patronami in že sem korakal za drugimi po strelskem jarku navzgor. Prijatelj pa je ostal na starem mestu. Revež pač ni mislil, da bo ležal zvečer mrzel, krvav, na kameniti zemlji.

Upognjeni smo korakali drug za drugim. Nad nami in za nami so tulile granate svojo smrtno pesem. Na mestu smo. Poiščemo si zasilna kritja, večinoma razbita po granatah. Hrabri stotnik hodi po strelskem jarku. Ne boji se ne granat in ne šrapnelov. „Fantje, hrabro se držite! Lah bo napadal. Ali prodreti ne sme! Saj ste Slovenci!“ S temi besedami nam je vtil toliko poguma v srca, da smo komaj čakali izdajalskega Laha. Granate in šrapneli so bučali in tulili po zraku, tako na gosto, kakor komarji v vročem poletju. Eksplozirali so na desno in levo, žalibog tudi v naša kritja. Kamenje je frčalo na vse strani, majhni in večji kosi železa, še vroči, brenče kakor sršeni, če jih razdražiš. Klicanja ranjenec, vzdihovanja umirajočih niti ne slišiš v tem strašnem pišu in gromu.